

ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਜੇ.

ਰੂਪ ਚੰਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, '-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 400-ਡੀ

ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I)-ਸੈਕਸ਼ਨ 145, 155(3)—ਸਬੂਤ 1956
ਇਲੈਕਟ੍ਰੋ-ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਡਿਵਾਈਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ----- ਕੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ
ਹੈ। ----- * ਮਈ, 15

ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ 1919 ਦੇ ਐਕਟ IX ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਜਸਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 30 ਅਗਸਤ, 1955 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ। ਨੰਬਰ 1, ਗਵਾਹ ਏ. ਡੀ. ਸੇਠੀ ਤੋਂ ਜਿਰਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਟੇਪ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਚੰਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

ਦਾਅਵਾ।—ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ। 8,728-10-8.

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ: - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਏਐਨ ਗਰੋਵਰ ਅਤੇ ਜੇਐਲ ਭਾਟੀਆ ।

ਕੇ ਕੇ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ- ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਓਨਾ ਹੀ ਨਵਾਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਬੂਤ ਐਕਟ.

ਰੂਪ ਚੰਦ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ
ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ,

ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਓਰੀ-ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦਲਾਲ ਏ.ਐਲ. ਸੇਠੀ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਸੇਠੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ * ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇ ਇੱਕ ਟੇਪ-ਰੀ ਕੋਰਡਰ 'ਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਅਤੇ 155 (3) ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 145 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੂਰਵ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ, ਜੇਕਰ ਲਿਖਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ "ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਕੇ" ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (58) ਲਈ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ " ਲਿਖਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸਮੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ,

ਲਿਥੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਅਤੇ ਰੀ-ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਧਾਰਾ 145 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਲਿਖਤ" ਸਮੀਕਰਨ ਉਸ ਠੋਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ, ਲਿਥੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਟੇਪ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜੋ ਇੱਕ ਟੇਪ-ਰੀ ਕੋਰਡਰ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (3) ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸਾਬਕਾ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਗਵਾਹ-ਬਾਕਸ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਿਆਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ, ਕਦੇ ਵੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

' ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਯੰਤਰਾਂ ਜਾਂ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

ਰੂਪ ਚੰਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਕਸ਼ੇ, ਚਾਰਟ, ਚਿੱਤਰ, ਮਾਡਲ, ਫੋਟੋ -

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਭ ਅਤੇ ਐਕਸਰੇ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਜਦੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਪਰਸ਼ਾਦ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥ. ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਇੱਕ ਕਤਲ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਖੰਜਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਾਤਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖੰਜਰ ਗਵਾਹ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨਨ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਬਕਾ ਅਸੰਗਤ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਿਹਰਾ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਵਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ ਚਾਲੂ ਸੀ- ਰਾਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿ - ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਮੇਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋ-ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਈਵੀ ਡੀਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ, ਉਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ

ਐਡਰਿਊਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, (1). ਧੁਨੀ ਦਾ ਫੋਨੋਗ੍ਰਾਫਿਕ ਪ੍ਰਜਨਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ - ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਰੇਲ ਰੋਡ ਕੰਪਨੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਟ੍ਰੈਕ ਵਿਛਾਉਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਜਿਊਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੋਨੋਗ੍ਰਾਫ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ "ਉਸਦੇ ਹੋਟਲ" ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਗਵਾਹੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯੰਤਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਪ੍ਰਜਨਕ ਸੀ।, ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਲੇਅਰ, ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

Rup Chana

v.

Shri Mahabii
Pershad

Bhandari, C. J.

"ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ * * *, ਫੋਨੋਗ੍ਰਾਫ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੇਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰ-ਉਤਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। (ਬੋਏਨ ਸਿਟੀ. ਜੀ. ਅਤੇ ਏ.ਆਰ. ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ. ਐਡਰਸਨ (1).

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਡਿਕਟੇਟੋਫੋਨ" ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੁਣੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਡਿਕਟੇਗ੍ਰਾਫ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਡਿਕਟੇਗ੍ਰਾਫ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਪਰੇਟਰ ਨੂੰ ਯੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿੰਡਲੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2)। ਇਕੋ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵੱਲ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਬਕਸਟਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿੰਗ (3)। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਿਫਟ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ? ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਡਿਕਟੇਫੋਨ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- (1) 117 ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 642
- (2) 193 ਅਲਾ. 43 ; ਐਨੋਟੇਟਿਡ ਕੇਸ 1916 ਈ 177
- (3) 71 ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਰਨਲ 232

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੂਪ ਚੰਦ। ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਬੀਰ ^{ਮਿਨ ਭੀ} ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓਵਰਟਰੂਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ-

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਈ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਹੈ ਟੇਪ-ਰਿਕਾਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ *

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ